

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת כי-תבוא

הגיליון השבועי לכל יהודי 871

ט"ו באלול התשס"ג
(12.9.03)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

לתקן מתוך שמחה

תשובה מתקשרת עם אווירה קודרת, סיגופים ותעניות. החסידות מלמדת שהתשובה יכולה לבוא גם מתוך חיוך ושמחה, ואף מתוך ריקוד

ביום שני, בשבוע הבא, יחול יום גדול בתולדות החסידות. זהו ח"י באלול, יום-הולדתם של שני המאורות הגדולים – הבעל-שם-טוב (בשנת תנ"ח) ורבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל ה'תניא' והשולחן-ערוך ומייסד חסידות חב"ד (בשנת קה"ת). אמרו גדולי החסידות, שח"י באלול מפיח רוח-חיים בעבודת-ה' של חודש אלול, שכן ביום הזה ירד לעולם מאורי החסידות, שהחיו בתורתם את עם-ישראל.

קחו, למשל, את עניינו המרכזי של חודש אלול – התשובה. בלי אור החסידות תשובה מתקשרת עם אווירה קודרת, רצינית עד אימה, עם בכי, עם סיגופים ותעניות, עם נפש ממורמרת ומיוסרת. החסידות באה ומלמדת שגם התשובה יכולה לבוא מתוך חיוך ושמחה, מתוך מרץ ורעננות, מתוך ריקוד ועליצות-הנפש – ואין סתירה ביניהם.

הטוב מסלק את הרע

רק החסידות יכולה להוליד את האמרה: אם כל מצווה צריך לקיים מתוך שמחה, על-פי הכתוב "עבדו את ה' בשמחה" – הרי מצווה כה חשובה כתשובה, המתקנת את כל הפגמים והחסרונות, על-אחת-כמה-וכמה שצריך לקיימה מתוך שמחה רבה. זו גישתה המיוחדת של החסידות, שהצליחה להאיר באור-יקרות את כל מרכיבי החיים היהודיים.

לעומד מבחוץ, הדבר נראה לפעמים כהתייחסות קלילה לחיים. כאילו אומרת החסידות: למה 'לקחת ללב?' ריקוד פה, כוסית 'לחיים' שם, אמרה שנונה לפי הצורך – והכול שפיר. אך זו התרשמות שטחית בלבד. מי שמכיר את החסידות לעומקה, יודע כמה היא רצינית וחודרת כליות ולב. מי שזכה להתוודע למשנתה של החסידות, למד כי גם האמרה החסידית ה'שובבה' ביותר נושאת בתוכה תכנים עמוקים רבי-משמעות. אין כאן שום קלילות, חלילה, אלא ראייה שונה של דברים.

החסידות מפנה את המבט לעבר הצד החיובי שבכל דבר. לא שאין היא מודעת למגרעות ולצדדים שליליים, אלא שהיא מבקשת לעקור את הרע על-ידי הגברת הטוב. ככל שגיבר כוחם של הטוב והחיוב, יצטמצם כוחם של הרע והשלילה. סילוק הרע, אף שהכרחי הוא, מלכך את הידיים, ולכן צריך לעשות זאת בקיצור ובזריזות האפשרית ולחזור מיד להתעסקות בטוב, בחיוב, באור. מי ששם יותר מדי דגש על ניקוי הרע, ימצא את עצמו בסוף מתעסק ברע רוב ימי חייו.

"המלך בשדה"

הדברים תקפים בייחוד בימים האלה, ימי תשובה והתעוררות. אתה עומד לפני יהודים אחרים ורוצה לעוררם לתשובה. אתה יכול לתאר באזניהם עד כמה הם טועים ושקועים בחטא. אך בידך להסביר כמה טוב ללכת בדרך התורה ולהיות קרוב אל ה'. שתי הדרכים עשויות להשפיע, אבל הראשונה עלולה גם לדכא, לקומם, לעורר תגובות נזעמות; ואילו השנייה רק מקרבת, מחממת ומעוררת אהבה לה' ולתורתו.

כך בהתמודדות האישית הפנימית: אם נתרכז בחסרונותינו, בסיכום העגום לפעמים של הישינו בשנה שחלפה, אנו עלולים לשקוע בעצבות ובקדרות ואף להגיע לכלל ייאוש. צריך לדעת את המגרעות, אבל הדגש צריך להיות על העתיד ולא על העבר, על ההחלטות הטובות ולא על הכישלונות.

בימי אלול מוטב להתבונן בסגולתם המופלאה של הימים האלה, שבהם 'המלך בשדה' – הקב"ה מתקרב אל כל אחד ואחת מאיתנו ומקבל את תשובתנו באהבה ובפנים שוחקות. מוטב לשמוח על היכולת שניתנה לנו לפתוח דף חדש ולהתחיל מהתחלה. והשמחה ממתקת דינים, פורצת את כל המחיצות, ובזכותה ודאי נזכה לשמחה הגדולה של הגאולה האמיתית והשלמה, עוד בשנה זו עצמה.

יש חדש

התוודעויות ח"י אלול

ביום שני הקרוב יחול ח"י באלול, יום-הולדתם של הבעש"ט ורבנו הזקן בעל התניא. לרגל יום גדול זה יהיו א"ה השבוע התוודעויות גדולות בכל מרכזי חב"ד בארץ. בתי-חב"ד מזמינים את הציבור לבוא ולהתוודע יחדיו, ללמוד מתורתם של מאורי החסידות ולחזק איש את רעהו בקבלת החלטות טובות, לקראת השנה החדשה. במעמד זה יהיה אפשר לכתוב 'פדיון-נפש' לברכה לקראת ראש-השנה, שישלח לצינו של הרבי מליובאוויטש.

לקוטי שיחות המוקלט

הרב אליהו-מאיר אליטוב סיים להקליט חמישים וארבע שיחות נבחרות של הרבי מליובאוויטש, מתוך כרכי לקוטי-שיחות. השיחות מוגשות בבהירות ובטוב-טעם, והן מאפשרות לציבור להאזין לשיחה על פרשת השבוע, לאורך כל השנה. הערכה כוללת סדרת קלטות, במארז נוח. טל' 704120-1700.

סיפורים מאוירים

יצא-לאור הכרך השני של מעשי חכמים – סיפורי צדיקים באיורים, מאת יענת חלק. הכרך הראשון היה להצלחה גדולה, ונראה שכך זה ילך בדרכו. איורים חביבים המעבירים בנעימות 12 סיפורי חז"ל. טל' 6106605-08.

הפקות לטף

ילדים בגיל הרך יכולים ליהנות עכשיו משתי הפקות חדשות ומרעננות: תפילת טף עם מלכה'לי – קלטת שנייה, מושקעת ומרהיבה, עם הרבה שירים בעלי תוכן ומסר (הקלטת מיועדת לילדים ואימהות). בגן של דודו 5 – העיקר הכוונה. 15 שירים חדשים, מלאי שמחה, עם ילדי גן, ובתוכם שזורים סיפורים חסידיים. טל' 704120-1700.

זמני השבוע

יושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-זרוב	6:14	6:29	6:21	6:31	6:27	6:53
כניסת השבת	7:25	7:27	7:27	7:27	7:24	7:52
צאת השבת						

פרקי-אבות: פרקים ג-ד

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הקב"ה מתחרט על הגלות

עצם מציאותה, שלילית לגמרי.

בלי מרה-שחורה

מכאן למדים אנו כיצד להתייחס למצב הגלות. מצד אחד צריכים תמיד לדעת ולזכור שהגלות היא מהדברים שהקב"ה מתחרט על בריאתם. כלומר, היא דבר שלילי לגמרי. הגלות איננה המצב האמיתי שהקב"ה רוצה בו. יהודי צריך לחוש חוסר שביעות-רצון ממצב הגלות ולזכור תמיד שאין היא המציאות האמיתית שלו.

מנגד אסור ליפול למרה-שחורה חלילה. אין להתרשם מהגלות ואין להירתע מקשייה ומאריכותה. עלינו לזכור שאין היא מציאות אמיתית, ובקרוב ממש היא תתבטל לגמרי. ובפרט שאנו כבר עומדים בעקבתא דמשיחא, ונדרש מאיתנו רק ה'אחישנה' – לזרז את קץ הגלות על-ידי הוספה בנר מצווה ותורה אור. על-ידי כך מגרשים מהר יותר את חושך הגלות ונכנסים מיד לגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקנו.

(לקוטי שיחות כרך כד, עמ' 167)

חס-ושלום. הקב"ה אינו משנה את דעתו ואינו מתחרט על מה שעשה. השימוש במושג הזה נועד לבטא את העניין השלילי שבדבר. כשהגמרא אומרת שהקב"ה מתחרט על הגלות, בכך היא רוצה לבטא בצורה החריפה ביותר את הצד השלילי של הגלות. אם כן, למה בראה הקב"ה, דבר המעידי שיש בה כוונה חיובית?

עתידה להתבטל

מאמר זה של הגמרא בא ללמדנו, שאמנם בגלות יש מטרה חיובית, אבל זו רק תוצאה חיובית של הגלות, ואילו הגלות עצמה שלילית בתכלית, עד שהקב"ה מתחרט על בריאתה. לכן בבוא העת תתבטל הגלות לגמרי, ובעולם ישרור מצב של "גאולה שאין אחריה גלות".

אמנם הגלות מביאה את עם-ישראל למעלה ולשלמות שבלא הגלות לא היו יכולים להגיע אליה (על-ידי שהגלות מעוררת אצל היהודי את מסירות-הנפש ואת הכוחות הנעלמים והחבויים במעמקי נשמתו), אבל כל זה אינו אלא תוצאה של הגלות, ואילו היא עצמה,

ין פסוקי התוכחה שבפרשתנו נאמר עונש הגלות – "והפיצך ה' בכל העמים". מובן שהתכלית בייסורי הגלות אינה לשם נקמה, חלילה, בעם-ישראל, או סתם כדי להענישם, אלא לטובתו הדבר. כדברי רש"י: "הקללות והייסורין מקיימין אתכם ומציבים אתכם לפניו".

אולם בגמרא נאמר: "ארבעה מתחרט עליהן הקב"ה שבראם, ואלו הם: גלות וכו'". מכאן משמע שהגלות אינה בבחינת טובה לעם-ישראל, שהרי לו הייתה דבר טוב, מדוע הקב"ה מתחרט על בריאתה?

חרטה שאינה כפשוטה

עצם המאמר הזה דורש ביאור ולכאורה יש בו דבר והיפוכו: מצד אחד אומרים שהגלות נבראה על-ידי הקב"ה, ומכיוון ש"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו", הרי שיש בגלות תכלית חיובית. מצד שני אומרים שהקב"ה מתחרט על בריאתה, ומשמעות הדבר שיש בה עניין שלילי.

ברור שחרטה אצל הקב"ה אינה כפשוטה,

מן המעייין

נושא השבוע: פרשת התוכחה

אמרת השבוע

רפואה לנפש

בעיר אחת, סמוך למקום מושבו של רבי בונם מפשיסחה, נכנסה רוח שיגעון ביהודי אחד, והוא החליט שמפקד המשטרה בעירו הוא אליהו הנביא וראש העיר הוא המלך המשיח. האיש נהפך למשוגע והיה מדבר כל היום על חזיונותיו.

החליטו בני-משפחתו לנסוע עמו אל רבי בונם, בתקווה שירפאו משיגעונו. שאלו הצדיק: "מי אני?". השיב האיש: "כבודו רבי". הוסיף הצדיק לשאול: "אם רבי אני, כיצד זה אינני יודע שבעירך נמצאים אליהו הנביא והמלך המשיח?". ענה האיש: "הרבי יודע גם יודע זאת, אלא שאינו רוצה לגלות את הדבר".

רכן לעברו הצדיק ולחש באוזנו: "כשם שאני איני מגלה לאיש את אשר אני יודע, כך אתה יכול לדעת דברים ולא לספר עליהם לאיש. הנני מזהירך אפוא שלא לגלות זאת". חדל האיש מלדבר בעניין, עד שהחלים...

קשים לישראל עד שאדם לא יוכל לעזור לדעהו לא רק בכסף אלא אף לא באנחה, הואיל והוא יזדקק לאנחה בעבור עצמו.

הכרתת הקליפה

הקללות שבפרשה זו מכוונות כנגד הקליפה, כפי שנאמר (דברים לז, ז) "ונתן ה' אלוקיך את כל האלות האלה על אויביך ועל שונאיך". הכתוב מקללם שיאבדו וייכרתו לגמרי, דבר שיתקיים לעתיד לבוא, כפי שנאמר (זכריה יג, ב) "זאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ".

(אור התורה)

שמחה מגיבה

"תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב-לבב" (דברים כח, מז). וכי מגיע עונש מר כזה על העדר השמחה בלבד? אלא השמחה למטה מעוררת שמחה למעלה, וכאשר יש שמחה למעלה מתבטלים הדינים, כנאמר (משלי טז) "באור פני מלך חיים". מובן אפוא שמי שעובד את ה' מתוך שמחה ניצל מעונש על חטאיו, ואילו כשחסרה אצלו השמחה, אין מה שיגן עליו מפני העונש.

(לקוטי תורה)

כשאבא קורא

רבנו הזקן בעל התניא היה בעל-הקריאה בבית-מדורו. שנה אחת לא היה בביתו בשבת כ-יתבוא, ושמע בנו, אדמו"ר האמצעי, שהיה אז לפני בר-מצווה, את קריאת-התורה מפי אחר. שמיעת הקללות בפרשת התוכחה גרמה לנוער עגמת-נפש וכאב-לב, עד שהיה ספק אם יוכל לצום ביום-הכיפורים. כששאלו אותו, הרי בכל שנה קוראים פרשה זו ומה נשתנה השנה? השיב: "כשאבא קורא, לא נשמעות קללות".

(היום-יום)

עלייה חשובה

מדוע נקבעה פרשת התוכחה בעלייה חשובה, שיש? אלא ידוע שלאמיתו של דבר אין כאן קללות אלא ברכות נעלות ביותר, שמצד גודל מעלתן מוכרחים להסתירן במעטה של קללות. נאה אפוא ויפה לכבד ברכות נעלות כאלה בעלייה חשובה.

(לקוטי שיחות)

אנחות יקרות

רבי מנחם-מנדל מקוצק היה אומר: יבואו ימים

גאות אדם תשפילנו

ישבו החסידים בבית-המדרש והתוועדו. כדרכם, בירכו איש את רעהו בברכת 'לחיים' על כוסיות י"ש וקינחו במיני מאפה. בין לבין השמינו דבר תורה משמח-לב וציטטו אמרה נאה בשם אומרה.

לפתע הניף הזקן שבחבורה יד מהסה והחל לספר מעשה. מיד נשתתקו כולם, להקשיב לסיפורו של זקן זה, שאבי אימו עוד זכה להסתופף בצל האילן הגדול — הבעש"ט.

הסכיתו ואספר לכם סיפור ששמעתי בילדותי מפיו סבי, אשר היה בעצמו עד למעשה — פתח הזקן את סיפורו.

בעצם אותם ימים חי באחד הכפרים הקרובים למז'בוז' שוטר, איש רע-מעללים ושוונא-ישראל מושבע.

פגיעתו של זה הייתה רעה. בכל פעם שיצא לסיור ברחובות הכפר, היה יהודי כלשהו ניזוק על-ידו. פעם הטיל קנס, פעם היכה במגלוב שבו נהג לנופף להנאתו דרך-קבע, ופעם אחרת הסתפק באיומים ובהפחדות.

זמן רב מאוד נאנקו תושבי הכפר תחת ידו. יום אחד פשטה השמועה כי שוטר זה, הסמוך על שולחן השלטון ומיקודו, עומד לעלות לגדולה ולהתמנות למושל המחוז. ידיעה זו הטילה פחד בלב כל יהודי הכפרים ואף בליבם של בני מז'בוז'.

לאחר התייעצות כללית הוחלט לשגר אל הבעש"ט משלחת מיוחדת, שתבקש ממנו להעתיך בתפילה ולהעביר את רוע הגזירה. קיבל הבעש"ט את חברי המשלחת במאור-פנים ובחיבה מופגנת.

הקשיב לדבריהם ולאחר מכן שקע בהרהורי. "רואה אני כי יהיה קשה, קשה מאוד, לעצור בעד שוטר רשע זה, ששרו של עשיו ניצב לימינו", מלמל הבעש"ט, ספק לעצמו ספק לאוזני העומדים לפניו.

חברי המשלחת הביטו בו בעיניים מתחננות. "ומה איתנו?", אמרו, "כלום לצינדנו לא עומדים אבותינו, שרי האומה!?" למשמע טענה זו, שבקעה מלב תם ודואג, נהרו פני הבעש"ט.

ושוב שקע הבעש"ט בהרהורי עד שלבסוף ניעור מהם ואמר: "אמנם שרו של עשיו מסייע לרשע, אך גם לנו יש מליצי ישר. נמתין ונראה איך יפול דבר".

יום של חיים

ח"י באלול נחשב יום מיוחד אצל גדולי החסידות, אפ-כי בדורות הראשונים לא היה כלל ציבור החסידים מודע לחשיבותו. רבי מרדכי מצ'רנוביל אמר, שהבעש"ט נולד לידה משולשת בח"י באלול: בגופו — כשנולד (בשנת תנ"ח); בנפשו — כשנתגלה אליו (בשנת תפ"ד) מורו ורבו הקדוש; וברוחו — כשנתגלה לעולם (בשנת תצ"ד). שלושה דברים אלה אירעו בח"י באלול.

בחסידות חב"ד מכונה יום זה "יום הולדת שני המאורות הגדולים", שכן לא רק הבעש"ט נולד בח"י באלול, אלא גם רבנו הזקן, בעל התניא (בשנת תק"ה). על-כן אמר כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק', כי ח"י באלול הוא חג משולש: יום ההולדת של הבעש"ט, יום ההולדת של אדמו"ר הזקן, והתחלת העבודה של השנה החדשה (לקוטי דיבורים חלק ג, עמ' 874).

מועד נסתר

באחד ממכתבי 'הגניזה החרסונית' יש מכתב מהבעש"ט אל תלמידו רבי יעקב-יוסף הכוהן (בעל ה'תולדות'), מיום ג' מקץ תקי"ג, שבו הוא מקיים את הבטחתו מכבר, לנלות לו באיזה יום ובאיזו שנה נתגלה אליו מורו ורבו. הבעש"ט כותב בזה הלשון: "אני ביום מלאות לי כ"ו שנה, ביום ח"י אלו בשנת תפ"ד בעיר אקופ, כחצות הלילה נתגלה אליי. הלימוד הראשון היה בפרשת בראשית, וכאשר גמרנו התורה הקדושה, עד ליעני כל ישראל", הייתי בן ל"ו ונגלית".

כאמור, את ח"י באלול ציינו בדורות הראשונים בסתר. כ"ק אדמו"ר הרי"צ מספר (שם, עמ' תעד), כי ח"י באלול היה מה"מועדים הנסתרים", שהאדמו"רים היו נוהגים לקיים בינם לבין עצמם. כשה'צמח-צדק' גילה זאת "בסוד גדול לבניו הצדיקים", הזהירם "באזהרה גדולה" לשמור זאת בסוד.

עוד הוא מספר (שם, עמ' תנד), כי האדמו"רים גילו את עניינו של היום לבניהם רק ביום שמלאו להם חמש-עשרה שנה: "על העניין של ח"י אלו סיפר רבנו הזקן לרבנו האמצעי כשמלאו לו ט"ו שנים, והכניסו אז בעיניי הפנימיים. כמו-כן כשמלאו 'צמח-צדק' ט"ו שנים סיפר לו רבנו הזקן על כך. ה'צמח-צדק' סיפר על כך לסבא, כ"ק אדמו"ר מהר"ש, כשמלאו לו ט"ו שנים, וכ"ק אדמו"ר מהר"ש סיפר על כך לכ"ק אבי (אדמו"ר הרש"ב) כשמלאו לו ט"ו שנים. כשמלאו לי ט"ו שנים הכניסו גם אותי ב'מחול".

"חג שמח לנו"

מי שפרסם את עניינו של ח"י באלול ועשאו נחלת הכלל היה כ"ק אדמו"ר הרי"צ. הוא סיפר אז בפרוטרוט על הפעם הראשונה שבה גילה לו אביו את עניינו של היום הזה:

"ביום שלישי, י"ז אלול, לאחר הלימוד, אמר לי אבי: מחר — ביום ד' — בהשכמה, תלך למקווה ואל תאמר תחנון (פירוש 'בהשכמה' הוא בטרם מאיר היום, שאז אין איש רואה).

"כשנכנסתי לחדרו של אבי, מצאתי אותו במצב-רוח מרומם מאוד. מיד בהיכנסי לחדרו אמר לי אבי בשמחה רבה: 'חג שמח לנו, היום הוא יום-ההולדת של שני המאורות הגדולים שלנו. ביום שני, ח"י אלו נח"ת, הוא יום ההולדת של הבעש"ט, וביום רביעי, ח"י אלו תק"ה, הוא יום ההולדת של רבנו הזקן".

"אבי קם ממקומו, נכנס לחדר השני, לבש את בגדי השבת וחזר לחדר הראשון. הורה לנעול את שתי הדלתות ואמר לפניי מאמר חסידות: חמישים שערי בינה נבראו בעולם... כשסיים אבי את המאמר, אמר: 'אתפשוט את דמשה בכל דרא. משה החסידי הכללי עם חמישים שערי הבינה שנבראו בעולם, הוא הבעש"ט ותורת החסידות. משה החב"די שלנו, עם חמישים שערי הבינה, הוא רבנו הזקן ותורת החסידות. כולם נמסרו למשה חסר אחד; 'אחד' זה על החסידים להשלים עד ביאת המשיח, וזהו ה'פוצו מעיינותיך חוצה".

וכן מכתיר כ"ק אדמו"ר הרי"צ את היום הזה: "ח"י באלול הוא היום המיועד לשמחה ולברכה, לחסידים בכלל ולחסידי חב"ד בפרט".

בבוקרו של יום, בתום תפילת שחרית, פנה הבעש"ט לעבר השוק. "הבה נצא לפגוש את היהודים הכפריים, נשאל בשלומם ונרומם את רוחם", אמר לקבוצת התלמידים שנלוותה אליו בדרכו ליריד.

הבעש"ט עבר מדרך לדרך, פגש יהודים ממקומות שונים — בירך, עודד, עורר להוספה בלימוד תורה, להתחזקות בשמירת מצוות, ליתר זהירות באהבת-ישראל.

לפתע נשמע רחש באוויר, רחש שהתחזק והלך מרגע לרגע. הרחש לוהה בתנועה עצבנית של חלק מן האנשים ביריד. כעבור רגע התבררה הסיבה — השוטר האכזר, זה המיועד להתמנות למושל המחוז, הגיע.

הבעש"ט נותר על מקומו וסביבו חבורת כפריים. מכיון שהבעש"ט לא זז ממקומו, לא זזו גם הם, אף שליבם לא היה שקט.

פתאום נראה לעיניהם השוטר, רכוב על סוסו. הכול זז לצדדים כדי לפנות לו מעבר. הביט בהם השוטר

בשחצנות והרוע ניבט מעיניו. לפתע הבחין בבעש"ט וביהודים שסביבו. המחזה הוציאו משלוותו. בחימה שפוכה התקרב אליהם והצליף במגלוב על ראשי החבורה. ההצלפה פגעה בכובעו של הבעש"ט. רק בנס לא פגע המגלוב בפניו.

נהמה של בעתה נפלטה מפיות הסובבים את הבעש"ט. לעומת זאת, פניו של הבעש"ט האירו באור גדול. "בערב, לכשיסתיים היריד, בואו אליי ונאמר בידך 'לחיים' לרגל ישועתנו שכבר באה", אמר הבעש"ט לכפריים המשתאים.

ואמנם, בערב התכנסו ובאו יהודים רבים לבית-מדרשו של הבעש"ט, שם כובדו במאכל ובמשקה. הכול ציפו למוצא פיו של הבעש"ט, שיפרש את משפטו הסתום מן הבוקר. לאיזו 'ישועה' רמז.

פתח הבעש"ט ואמר: "בראותי את השוטר מתפרץ לשוק, רכוב על סוסו, בגאווה גדולה, מצליף לכל עבר ברוע-לב ובגסות-רוח, אמרתי בליבי, 'דיבונו של עולם, גם אם נגזר על איש רע זה להיות שר ומנהיג — ראה-נא כיצד נוהג הוא כבר עתה כמו מלך בגדוד; מדוע אפוא להעלותו עוד?!'. באותה שעה נתקבלה טענתי מברומים. 'רשע זה', אמרו, 'קיפח את גדולתו — בגאוותו'. ומיד התבטלה הגזירה".

הוסיף הבעש"ט ואמר: "הוא אשר אמר החכם מכל אדם בספר משלי: 'גאוות אדם — תשפילנו'".

לא חלפו אלא ימים אחדים ונדע כי פתאום, מסיבה שאינה ידועה לאיש, סר חינו של השוטר בעיני השלטונות. מכיון שכך, נתבטל מינויו למושל ויהודי המחוז יכלו לנשום לרווחה.

והצבעים, מגוון הסחורות ולהטוטני-הרחוב אשר שעשעו את ההמון תמורת הפרוטות שהושלכו לכובעיהם — נמסכו לבליה חגיגית אחת.

כעבור כשבוע התקיים במז'בוז' היריד השנתי הגדול, שאליה נהרו יהודים ולהבדיל נכרים מכל הסיבה. הכול ציפו ליריד זה. שפע הקולות

נציפייה לנאולה "אם אנחנו סובלים סבל ממושך ונורא כל-כך מזה ש'ברגע קטון עזבתך', מי יוכל לשער את גודל העילוי של הגאולה, שתהיה 'ברחמים גדולים אקבצך' (ישעיה נד, ז)" (רבנו הזקן, בעל התניא)

לא לחטט בעבר, לשאת עיניים לעתיד

חסידי שלך? – "ודאי, במיוחד עם מטופלים דתיים, שאיתם אפשר לדבר על מושגים דוגמת 'נפש אלוקית' ו'נפש בהמית'. אך יש עוד יסודות בחז"ל ובחסידות שאפשר להיעזר בהם כדי לשמור על חיי-נפש מאוזנים. למשל שלילת הכעס, הצורך לקבל על דבר באהבה, או העיקרון החסידי 'מוח שליט על הלב'".

אפשר להשתנות

הד"ר מיודובניק מדגיש את ההבדל היסודי בין התאוריה הפסיכואנליטית של פרויד לבין גישת היהדות. בעוד פרויד דוגל בהשבת המטופל אל עברו, מתוך חוויה מחודשת של העבר והתמודדות עם משקעיו בכלי-העבר, היהדות מצמצמת את החיטוט בעבר רק למידה שתשרת את העתיד – 'עזיבת החטא והחלטה טובה להבא'. וגם זאת, לא בכלי-העבר אלא בכלים עכשוויים.

האם תורת הנפש מכירה ביכולת להשתנות, לחזור בתשובה? – "בהחלט. יותר מזה, הפסיכולוגיה המודרנית מקבלת את העיקרון המופיע בספר 'החינוך', 'אחרי המעשים נמשכים הלבבות'. על-פי גישה זו, אם יש לך הרגל מגונה, אל תתעסק בסיבותיו. שנה אותו, וממילא תשפיע גם על הנפש".

מיודובניק: נשמה מאמינה

מקורב את עניין החוויה הדתית", מספר חנוך. "אחרי הסמינר התחלנו לקיים כמה מצוות, ובהדרגה הוספנו מדי פעם עוד ועוד מצוות".

אנטומיה של הנפש

הקשר עם חב"ד וההיכרות עם משנתה השלימו את תמונת-העולם של בני-הזוג. "התחלנו לעיין בתורתו של הרבי מליובאוויטש ונפעמנו מהדרך שבה הוארו לפתע מצוות התורה ורעיונות-יסוד ביהדות". בשלב מתקדם יותר התוודעו גם לספר 'התניא', שחנוך מגדירו "אנטומיה של הנפש".

האם בעבודתך הרפואית אתה נעזר בידע התורני-

ב ימים האלה של חודש אלול – ימי חשבון-נפש ותשובה – מצאנו את עצמנו משוחחים עם אדם מיוחד במינו, שהתשובה ותורת הנפש שזורות בסיפור חייו. זהו הד"ר חנוך מיודובניק, שהתקרב לחיי תורה ומצוות לפני כעשרים שנה, וכיום הוא חסיד חב"ד ומנהל המחלקה הסגורה במרכז לבריאות הנפש בבאר-שבע.

חנוך (48) נולד בחיפה. למד במגמת ביולוגיה בבית-הספר הריאלי. ידיעותיו אז ביהדות שאפו לאפס ("לא ידעתי אפילו איך נראה סידור"), ובכל-זאת חש משיכה לרוחניות ("הייתה לי נשמה מאמינה"). לכן, כשאחת המורות בבית-הספר הציעה לתלמידיה, ספק ברצינות ספק בחיך, לקרוא בכל ערב לפני השינה פרק תהילים, אימץ חנוך את הרעיון בחום.

החוויה הדתית

בצבא היה חובש-מוטס. יום אחד קיבל ממש"ק הדת זוג תפילין, ומאז החל להניחן בקביעות. בתום השירות למד רפואה בבית-הספר לרפואה בבאר-שבע. שם גם פגש את רעייתו, עינת, כיום פסיכולוגית-קלינית במחלקה המשפטית של המרכז לבריאות הנפש בבאר-שבע.

"על-אף הרקע החילוני שלי והיות אשתי בת קיבוץ החלטנו לנהל את ביתנו ברוח יהודית, כלומר – קידוש, הדלקת נרות וכיצא באלה", הוא אומר. השינוי הממשי התעורר מכיוון לא-צפוי – הרצאה ששמעה עינת מפרופ' נודע לפסיכיאטריה בנושא 'מה בין שיגעון לחוויה דתית'. להמחשת הנושא הציג הפרופ' חולה-נפש ומנגד מהנדס בכיר, ושניהם סיפרו על חוויית 'התגלות' שחוו. "העניין גירא אותנו מאוד. החלטנו להשתתף בסמינר ליהדות, כדי להכיר יותר

המקום יודאיקה שלך
 לתשמישי-קדושה ומוצרי יהדות
 משלוחים לכל רחבי הארץ והעולם
 תפילין * מזוזות * ספרי-קודש * כלי כסף * קלטות וידאו חינוכיות ותקליטורי מחשב * משחקים חינוכיים
 הזמנות טלפונית מתקבלות בין השעות 10:00-18:00 ונשלחות באותו יום
טל' 1-700-704120

פִּינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

הפסק באמצע פסוק
שאלה: במהלך לימוד או תפילה, מותר להפסיק באמצע אמירת פסוק?
תשובה: בכמה מקומות בתלמוד אמרו (בתרגום): "כל פסוק שלא פסקו משה רבנו, אין אנו מפסיקין בו". רק למלמד תינוקות-של-בית-רבן התירו להפסיק באמצע הפסוק, כדי להסבירו. אף-על-פי שהעניין לא הובא במפורש ברמב"ם ובשולחן-ערך, מקובל בראשונים ובאחרונים לראות זאת כהלכה פסוקה, שתיכח גם ליחיד.
 אך יש הסתייגויות, המסבירות מנהגים רבים שלכאורה מנוגדים לכלל זה. ומהן: שיתוט חלקי פסוקים שנאמרו במקורם כך (כמו 'הטעם העליון' בקריאת 'לא תרצח' בשבועות, ו'אנא ה' הושיעה-נא' בהלל); דילוג חלק מפסוק שאינו בזכותם של ישראל וכדומה ("זכור... הקצפת את ה' אלוך במדבר" ותו לא, ב'שש זכירות'); אי-אמירת תחילת הפסוק "והנה טוב מאוד" (לפני קידוש ליל שבת);

לעצור ב'אתחנתא' שבאמצע הפסוק (כמו בפסוק 'תיפול עליהם אימתה ופחד' שבקידוש לבנה, וב'הספרו חמישים יום' בבקשה שאחרי ספירת העומר); כשאין הכוונה לומר את הפסוק אלא למסור את תוכנו (ב'שש זכירות') או לאומרו כתפילה ותחנונים ('ג מידות); או כשהחזן אומר חלק אחד של הפסוק והציבור חלק נוסף ('ו'שומע – כעונה', כמו ב'יהללו' שבהכנסת ספר-תורה).
 "והגים רז"ל, כשמביאים פסוק ואינם משלימים אותו, כותבים וגו' (= וגומר), וכאשר מביאין מאמר מדברי חז"ל ולא משלימים אותו, כותבים וכו' (= וכולי)". ומבאר הרבי מליובאוויטש, שעושים זאת על-פי מאמר רז"ל האומר, ולכן מזכירים שצריך לגמור את הפסוק.
מקורות: מגילה כב,א. סוכה לח,ב ובתודיה' הוא. קידושין ל, טע"א. ספר 'תשבי', ערך 'גמר'. מ"א סי' נא סי' ט, ר"ס רכב וסי' תכב סי' ח. שו"ע אדמו"ר הזקן תצד,יא. כ"ך החיים רעא,סו. שו"ת: חתם סופר או"ח סי' י, מהר"ם שיק או"ח סי' קכד. תורה לשמה סי' שעד. יחזה דעת ח"א סו"ס מז. א"ק יב עמ"ב. 'פירוש המלך' (מנהגי רודין), מנהגי ש"ק ח"א עמ"רעא, וש"נ. פת-דבר למפתחות לספר התניא.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים והמוכרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): **1-700-704120**

